

گزارش چهلمین دوره طرح شاخص مدیران خرید (PMI) ساختمان - دی ماه ۱۴۰۱

معاونت پشتیبانی و برنامه ریزی اتاق تعاون ایران

عدد شامخ دی ماه ۱۴۰۱ : ۴۲.۳

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص (Purchasing Manager's Index) PMI که در فارسی به اختصار "شامخ" نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. در ایران نیز اجرای این طرح توسط اتاق بازرگانی ایران در بخش صنعت از مهرماه سال ۹۷ آغاز گردید. نتایج این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های ساختمان، صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب‌وکارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است.

اتاق تعاون ایران برای نخستین بار در کشور از مهرماه ۱۳۹۸ نسبت به اجرای طرح شامخ ساختمان اقدام نموده که نتیجه آن بصورت ماهانه توسط مرکز آمار اتاق تعاون ایران منتشر می‌شود. در همین راستا محاسبه شاخص ترکیبی کل اقتصاد، با همکاری سه اتاق بازرگانی، تعاون و اصناف در حال انجام است.

چکیده:

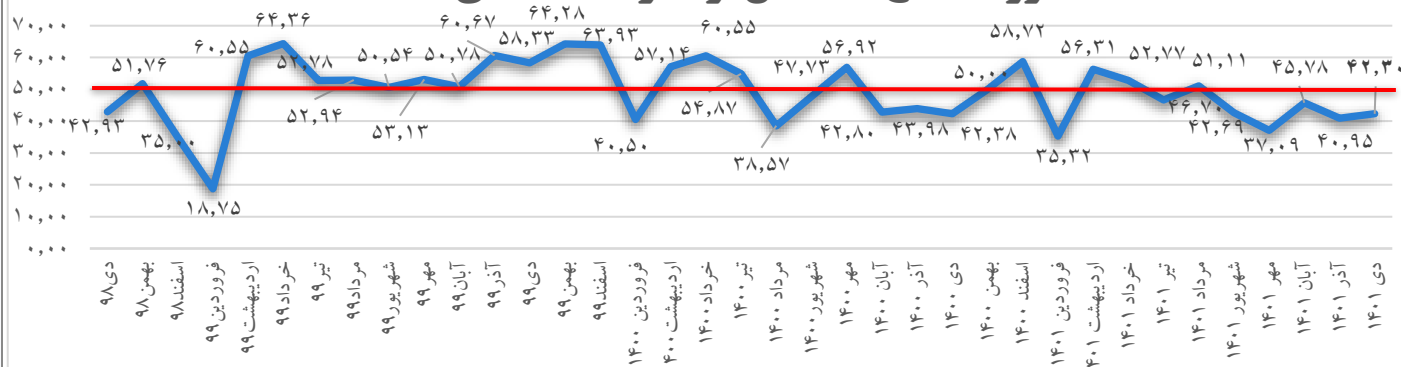
در محاسبه عدد شامخ بخش ساختمان، با توجه به اینکه پرسش اول بالاترین تاثیر را در معیار سنجش کل دارا بوده و بر اساس مطالعات صورت گرفته، رویکرد بکار رفته در محاسبه شاخص کل ساختمان برخی دیگر از کشورها نیز موید این مطلب است؛ لذا عدد شامخ کل برابر با عدد شامخ پرسش اول در نظر گرفته شده است. نتایج ذیل با نظرسنجی از مدیران عامل و یا نمایندگان آنها در شرکت های فعال ساختمانی منتخب، در دی ماه بدست آمده است.

- عدد شامخ کل (۴۲.۳)، نسبت به ماه قبل (۴۰.۹۵) تغییر محسوسی نداشت. این رقم ادامه دار بودن وضعیت رکود در این ماه را نشان می دهد.
- مولفه های "سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار"، "مصرف حامل های انرژی" و "موجودی مواداولیه یا لوازم خریداری شده" نسبت به ماه قبل کاهش قابل توجه داشتند.
- مولفه های "قیمت خرید مواداولیه یا لوازم موردنیاز" و "قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده" نسبت به ماه قبل افزایش نسبی داشته است.
- رقم شاخص "انتظارات تولید در ماه آینده" با ثبت عدد (۴۵.۰۵) ادامه دار بودن وضعیت رکود را برای فعالیت های ساختمانی در دی ماه نسبت به آذر ماه را پیش بینی می نماید.

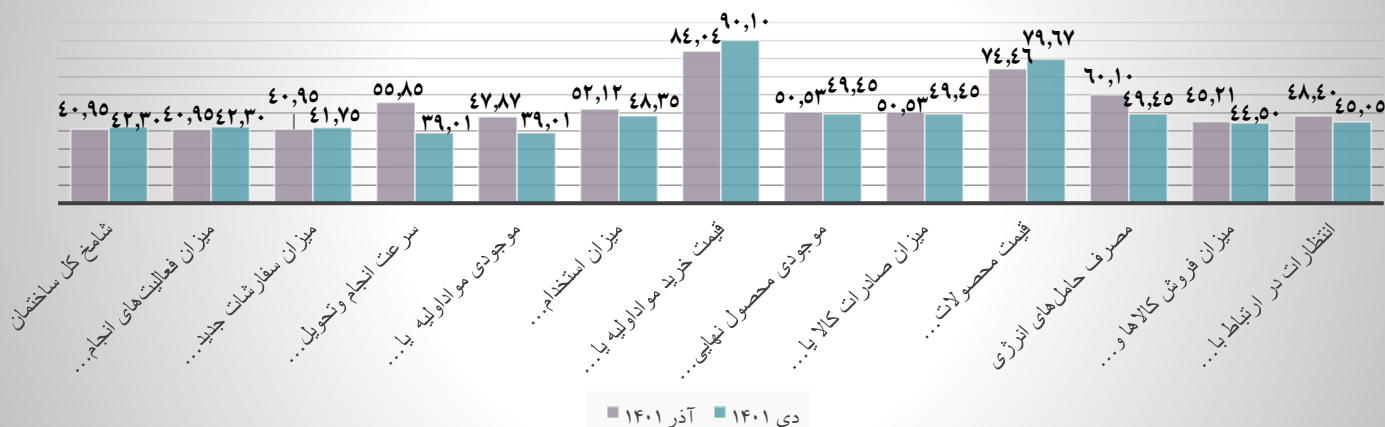
جدول ۱: مولفه های شامخ ساختمان در آذر و دی ماه ۱۴۰۱

شاخص	آذر ۱۴۰۱	دی ۱۴۰۱
شامخ کل ساختمان	۴۰.۹۵	۴۲.۳
میزان فعالیت های انجام شده (تولید، ارائه خدمات و...)	۴۰.۹۵	۴۲.۳
میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۰.۹۵	۴۱.۷۵
سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار	۵۵.۸۵	۳۹.۰۱
موجودی مواداولیه یا لوازم خریداری شده	۴۷.۸۷	۳۹.۰۱
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۲.۱۲	۴۸.۳۵
قیمت خرید مواداولیه یا لوازم موردنیاز	۸۴.۰۴	۹۰.۱
موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام	۵۰.۵۳	۴۹.۴۵
میزان صادرات کالا یا خدمات	۵۰.۵۳	۴۹.۴۵
قیمت محصولات تولیدشده (خدمات ارائه شده)	۷۴.۴۶	۷۹.۶۷
مصرف حامل های انرژی	۶۰.۱	۴۹.۴۵
میزان فروش کالاها و خدمات	۴۵.۲۱	۴۴.۵
انتظارات در ارتباط با فعالیت های شرکت در ماه آینده	۴۸.۴	۴۵.۰۵

روند شامخ ساختمان از آذر ۱۳۹۸ تا دی ۱۴۰۱

مقایسه شاخص های شامخ در دو ماه اخیر

جدول ۳: عدد شامخ ترکیبی (تولید، خدمات و ساختمان)

کشورهای منتخب در دو ماه اخیر

کشور	دسامبر	ژانویه
استرالیا	۴۷.۵	۴۸.۲
اتحادیه اروپا	۴۹.۳	۵۰.۲
فرانسه	۴۹.۱	۴۹
آلمان	۴۹	۴۹.۷
ژاپن	۴۹.۷	۵۰.۸
انگلستان	۴۹	۴۷.۸
آمریکا	۴۵	۴۶.۶

جدول ۲: عدد شامخ ساختمان کشورهای منتخب در دو ماه گذشته

کشور	نوامبر	دسامبر
ایرلند	۴۶.۸	۴۳.۲
اتحادیه اروپا	۴۳.۶	۴۲.۶
فرانسه	۴۰.۷	۴۱
آلمان	۴۱.۵	۴۱.۷
ایتالیا	۵۲	۴۷
انگلستان	۵۰.۴	۴۸.۸

tradingeconomics.com * در زمان تهیه ی این گزارش، نتیجه شامخ

ساختمان در کشور های ذکر شده در ماه اکتبر اعلام نشده است.

تحلیل شامخ بخش ساختمان ایران در دی ماه ۱۴۰۱:

با استناد به مجموع اظهارات فعالان ساختمانی ۹۱ شرکت بزرگ در گروه های ساخت بنا، مهندسی عمران و فعالیت های ساخت و ساز تخصصی ساختمان نتایج زیر به ثبت رسید:

- ✓ شاخص کل در دی ماه به رقم ۴۲.۳ رسید (عدد شاخص کل زیر ۵۰ می باشد). بنابراین وضعیت این صنعت در دی ماه ۱۴۰۱ همچنان در حالت رکود قرار دارد.
- ✓ در این ماه افزایش مولفه های " قیمت محصولات تولید شده و خدمات ارائه شده " و " قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز " همانند ماه گذشته عموماً ناشی از کاهش تقاضا، تشدید تحریم ها و همچنین بی ثباتی نرخ ارز در چند ماه گذشته می باشد که رکود تورمی شدید این صنعت در دی ماه را نشان می دهد.
- ✓ کاهش مولفه ی " میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی " - طبق پیش بینی صورت گرفته در ماه گذشته - نمایانگر از بین رفتن پایداری اشتغال در این صنعت می باشد.
- ✓ کاهش مولفه های " سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار " و " مصرف حامل های انرژی " در نتیجه ی شرایط اخیر کمبود انرژی کشور و دشواری تامین سوخت جایگزین، از مهم ترین مولفه ی مخل کسب و کار صنعت ساختمان در این ماه به شمار می رود.
- ✓ همچنین مولفه ی " انتظارات تولید در ماه آینده " با ثبت رقم ۴۵.۰۵ نشان از ادامه دار بودن وضعیت رکود تورمی در ماه های آتی می باشد.

❖ از نظر فعالین اقتصادی در صورت ادامه دار بودن عدم ثبات نرخ ارز، کاهش تقاضا بازار مسکن و همچنین محدودیت دسترسی به حامل های انرژی، شاهد رکود فزاینده و تشدید روند از بین رفتن پایداری اشتغال و تعطیلی واحدهای تولیدی در ماه های آتی خواهیم بود.

❖ از ارقام شاخص قابل توجه در این ماه، مولفه " قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده " با عدد شاخص ۹۰.۱ می باشد که نشان از افزایش بی سابقه قیمت مواد مورد نیاز تولید کنندگان در یک ماه اخیر است که تحدیدی جدی برای این صنعت محسوب می شود.

❖ با توجه به در پیش بودن تصویب لایحه بودجه ۱۴۰۲، چنانچه دولت و مجلس در حوزه ساخت مسکن و در بخش بودجه عمرانی ردیف مناسبی را پیش بینی ننمایند، انتظار می رود در سال آینده نیز این صنعت فعالیت کمی رونق داشته باشد.

➤ کاربران، ذینفعان و محققین محترم می توانند با مراجعه به پورتال تخصصی اتاق تعاون ایران به نشانی www.icccoop.ir به نسخه الکترونیکی این گزارش دست یابند. در ضمن می توانید نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خود را از طریق پست الکترونیک icc-statistics@icccoop.ir با ما در میان بگذارید.